

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ปีงบประมาณ 2561
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เรื่อง

เว็บไซต์และวีดิทัศน์
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ
สนองพระราชดำริโดย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงษ์ หาญยุทธนากร

และคณะ

ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2561 คณะผู้วิจัยขอขอบคุณโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ และ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้การสนับสนุน ในการทำงานวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณ ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อโครงการวิจัย

(ภาษาไทย) เว็บไซต์และวีดิทัศน์

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

สนองพระราชดำริโดย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ภาษาอังกฤษ) Websites and Video,

Plant Genetic Conservation Project Under the Royal Initiative of Her Royal Highness

Princess Maha Chakri Sirindhorn responded by Chulalongkorn University

หัวหน้าโครงการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงษ์ หาดยูทอนากร และคณะ

ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

พระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบสานงานอนุรักษ์พันธุกรรมต่อจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในปี พ.ศ. 2535 ได้ทรงมีพระกระแสรับสั่ง เรื่องการอนุรักษ์พืชพรรณ ในประเทศไทย จัดสร้างธนาคารพืชพรรณสำหรับเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ การเก็บรักษาโดยวิธีเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ รวมทั้งการศึกษาด้านชีวโมเลกุล ต่อมาในปี พ.ศ. 2536 ได้พระราชทานแนวทางในการอนุรักษ์พันธุ์ไม้เก่า ได้แก่ ต้นทุเรียน ในจังหวัดนนทบุรี การอนุรักษ์พันธุ์พืชที่ใช่พืชเศรษฐกิจ และการอนุรักษ์พันธุ์พืชตามเกาะ

ในปี พ.ศ. 2540 กองทัพอากาศ ได้เข้าร่วมสนองพระราชดำริ น้อมเกล้าถวาย เกาะแสมสาร และเกาะช้างเคียง ที่อยู่ในการดูแลของกองทัพอากาศ เข้าร่วมในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจาก พระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ในวันที่ 22 เมษายน 2541 ทรงพระกระแสรับสั่ง “ ให้มีการศึกษาสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ นับตั้งแต่ยอดเขาถึงใต้ทะเล.....” สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้ทำการศึกษาสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ ตั้งแต่ยอดเขาถึงใต้ทะเล จากหินถึงดินและสิ่งมีชีวิตอันเป็นทรัพยากรกายภาพและชีวภาพ ที่มีคุณค่าและหายากในพื้นที่ต่างๆ เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์ถึงประชาชนและมหาชนชาวไทย และเพื่อให้ประชาชนชาวไทยมีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เกิดความรักและหวงแหน เห็นประโยชน์และความสำคัญ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ...

พระราชดำริ...ข้างต้น จึงเป็นที่มาของการ ศึกษาสำรวจทรัพยากรธรรมชาติของนักวิจัยจากกลุ่มต่างๆ ที่มาจากหลายหน่วยงาน และหลายสถาบัน ที่ทำงานร่วมกันในลักษณะบูรณาการ ได้แก่การศึกษาต่างๆ ทั้งด้าน

กายภาพและชีวภาพแทบทุกสาขา ก่อให้เกิดผลงานต่างๆจำนวนมากมาย มีการประชุมวิชาการ การแสดงผลงานต่างๆ ในรูปแบบของนิทรรศการ และการนำผลงานไปขยายผล ในการฝึกอบรม ให้กับเยาวชน นิสิต นักศึกษา ประชาชนทั่วไป เพื่อให้ความรู้ในด้านการอนุรักษ์ การสร้างจิตสำนึก และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานหนึ่งเข้าร่วมสนองพระราชดำริในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ) ตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2540 จัดทำแผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ 5 ปีที่ห้า (1 ตุลาคม 2554 – 30 กันยายน 2559) และแผนแม่บทระยะ 5 ปีที่หก (1 ตุลาคม 2559–30 กันยายน 2564) ศึกษาวิจัยด้านความหลากหลายของทรัพยากร ประกอบด้วย 3 กรอบ 8 กิจกรรม ได้แก่ กรอบการเรียนรู้ กรอบการใช้ประโยชน์ และกรอบการสร้างจิตสำนึก ซึ่งได้มีการศึกษาวิจัยศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ มาอย่างต่อเนื่อง พื้นที่ต่างๆเหล่านี้มีความอุดมสมบูรณ์สูง มีทรัพยากรที่หลากหลาย ประกอบด้วย ทรัพยากรกายภาพ ชีวภาพ วัฒนธรรมและภูมิปัญญา มีระบบนิเวศแบบต่างๆ จำนวนมากมายจนนับไม่ถ้วน ทรัพยากรต่างๆเหล่านี้ล้วนเป็นแหล่งพันธุกรรมที่เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตของมวลมนุษยชาติแทบทั้งสิ้น และจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยและงานในกิจกรรมต่างๆ ของ คณาจารย์ นิสิต และนักวิจัยเหล่านี้ ได้นำมารวบรวมและจัดทำเพื่อการเผยแพร่ให้ผู้ที่สนใจทำการศึกษาและเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง

ซึ่งในปัจจุบันการเผยแพร่ การสื่อสาร โฆษณา ประชาสัมพันธ์ องค์กรความรู้ต่างๆ และการติดตามข้อมูล สามารถจัดทำเป็นสื่อต่างๆ ที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตที่มีบทบาทสำคัญสามารถทำให้การติดต่อสื่อสารการเผยแพร่เข้าถึงข้อมูลและข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว เช่นเดียวกันกับการจัดทำเว็บไซต์เป็นวิธีการหนึ่ง que เพิ่มศักยภาพในการสื่อสารที่ทำให้เข้าใจได้ง่าย เพราะการจัดทำเว็บไซต์เป็นการนำเสนอข้อมูลข่าวสารและสาระที่เป็นการสรุปใจความสั้นๆที่สำคัญ หรืออาจเป็นการรวบรวมเนื้อหากิจกรรมต่างๆ ที่สามารถนำข้อมูลนำเสนอผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต ที่เป็นทั้งข้อมูลทางวิชาการหรือข้อมูลทางกิจกรรมต่างๆ ที่ถูกจัดเก็บไว้ในระบบเว็ลไวท์เว็บที่จะช่วยให้ผู้ที่สนใจสามารถสืบค้นได้ตลอดเวลา

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ (อพ.สธ.)
2. เพื่อจัดทำวิดิทัศน์และเว็บไซต์ เผยแพร่ข้อมูลและประชาสัมพันธ์ ในการสร้างความเข้าใจที่ดีให้กับ

โครงการ

3. เพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารต่างๆ เป็นแหล่งเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
4. เพื่อการเชื่อมโยงองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ การศึกษาวิจัย การเรียนการสอน ระหว่างบุคคล หรือองค์กรให้รวดเร็วยิ่งขึ้น

5. เพื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่สนใจได้เข้ามาศึกษาค้นคว้า ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง หรือข่าวสารต่างๆ

วิธีการดำเนินงาน

รวบรวม จัดเตรียมข้อมูล รูปภาพต่างๆด้านความหลากหลายของทรัพยากร ข้อมูลงานวิจัย และข้อมูลกิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินการในแต่ละปี เพื่อนำมาจัดทำเป็นบทสรุป

จัดทำบทสรุปเนื้อหาและจัดทำฐานข้อมูลที่สามารถเผยแพร่และขึ้นระบบได้ โดยผ่านการพิจารณาจากทางโครงการ อพ.สธ.

จัดทำวีดิทัศน์และเว็บไซต์ และสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์งานโครงการ อพ.สธ. สมองพระราชดำริโดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ออกแบบการจัดแสดงข้อมูลเนื้อหาผลงานต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์กันในแต่ละเรื่องตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ชัดเจน

นำเสนอข้อมูลที่สามารถทำการเผยแพร่ได้ทำการขึ้นระบบ ให้บุคคลทั่วไปสามารถทำการสืบค้น

ผลการดำเนินงาน

www.rspgchula.sc.chula.ac.th

วัดที่ศรัทธา เจริญพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
พระชนมายุ ๖๐ พรรษา เจ้าฟ้าพันกอนุรักษ์

...ให้สำรวจ ตั้งแต่ยอดเขา ถึงใต้ทะเล...

www.rspgchula.sc.chula.ac.th

เพื่อพัฒนาบุคลากร อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรพันธุกรรมพืช
ให้เกิดประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย

			
ร้อยเรียงเรื่องราว	งานวิจัย	กิจกรรม	
ที่มาของโครงการ สอนองพระราชนัดดาโดย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตลอดจนความสำคัญ และที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย เป้าหมาย และประโยชน์	งานวิจัยภายใต้โครงการ การสำรวจพื้นที่ตามพ ระชาชาติ และผลงานวิจัยโครงการต่างๆ ใน การดำเนินงานในปี ๒๕๕๖	ชมภาพการดำเนินกิจกรรมโครงการ ทั้งการ สำรวจพื้นที่จากยอดเขาถึงใต้ทะเล ตลอดจน การจัดกิจกรรมเพื่อประโยชน์แก่มหาชน	
	อ่านต่อ	อ่านต่อ	

ร้อยเรียงเรื่องราว ABOUT US

ความสำคัญและที่มา
วัตถุประสงค์
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
คณะกรรมการ
คณะทำงาน
หัวหน้าโครงการและที่ปรึกษา

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สนองพระราชดำริโดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดำเนินการได้ด้วย
ความเพียร
— — — — —
อดทน ปลอดภัย

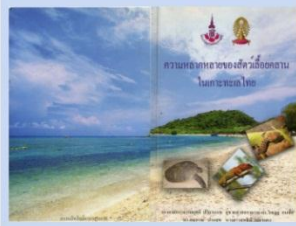
หนังสือ

คู่มือค่ายความหลากหลายทางชีวภาพสำหรับเยาวชน เล่มที่ 1

คู่มือค่ายความหลากหลายทางชีวภาพสำหรับเยาวชน เล่มที่ 2

ความหลากหลายของสัตว์เลื้อยคลานในเกาะทะเลไทย

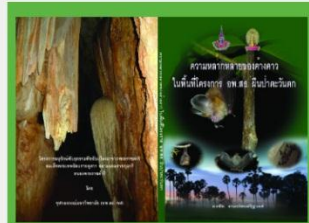
การอนุรักษ์ การพัฒนา การใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืนสู่เศรษฐกิจพอเพียง

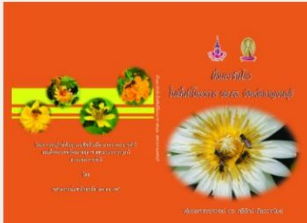
พืชสมุนไพรจากไม้ดอกม่วง

พืชสมุนไพรจากไม้ดอกเหลือง

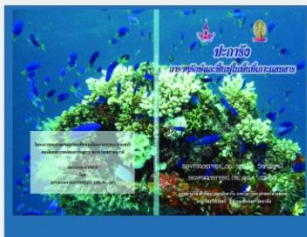
ความหลากหลายของค้างคาวในพื้นที่โครงการ อพ. สส คีนาป่าตะวันตก

ผึ้งและชันโรง ในพื้นที่โครงการ อพ. สส จังหวัดกาญจนบุรี

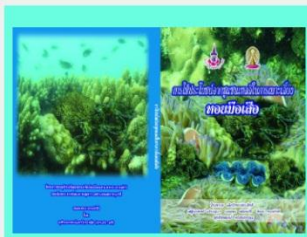
ความหลากหลายของเซทริคโคอะตอม บริเวณเกาะสีชังและเกาะแสมสาร

ปะการัง การอนุรักษ์และฟื้นฟูในพื้นที่เกาะแสมสาร

อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ "หริ่งยาวจากผืนทรายสู่ใต้ทะเล"

การใช้ประโยชน์จากซูแซลเทลลีในการเพาะเลี้ยงหอยมือเสือ

คณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สนองพระราชดำริโดย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พ.ศ. 1 ตค. 2558 – 30 กย. 2559)

1. อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ประธานกรรมการ
2. รองอธิการบดี ปฏิบัติการแทนอธิการบดีในภาระหน้าที่ด้านวิจัย	รองประธานกรรมการ
3. รองอธิการบดี ปฏิบัติการแทนอธิการบดีในภาระหน้าที่ด้านวิชาการ	รองประธานกรรมการ
4. รองอธิการบดี ปฏิบัติการแทนอธิการบดีในภาระหน้าที่ด้าน	รองประธานกรรมการ
นโยบายเชิงยุทธศาสตร์
5. เลขานุการคณะกรรมการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช	รองประธานกรรมการ
6. คณบดีบัณฑิตศึกษา	กรรมการ
7. คณบดีคณะเภสัชศาสตร์	กรรมการ
8. คณบดีคณะวิทยาศาสตร์	กรรมการ
9. คณบดีคณะครุศาสตร์	กรรมการ
10. คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์	กรรมการ
11. คณบดีคณะจิตวิทยา	กรรมการ
12. คณบดีคณะนิติศาสตร์	กรรมการ
13. คณบดีคณะรัฐศาสตร์	กรรมการ
14. คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์	กรรมการ
15. คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	กรรมการ
16. คณบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์	กรรมการ
17. คณบดีคณะอักษรศาสตร์	กรรมการ
18. คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์	กรรมการ
19. คณบดีสำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร	กรรมการ
20. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยเทคโนโลยีชีวภาพและวิศวกรรมพันธุศาสตร์	กรรมการ
21. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ	กรรมการ
22. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม	กรรมการ
23. ผู้อำนวยการศูนย์ความเป็นเลิศด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	กรรมการ
24. ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	กรรมการ
25. ผู้อำนวยการศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อภูมิภาค	กรรมการ
26. ประธานคณะทำงานโครงการ อพ.สธ.	กรรมการ
27. ที่ปรึกษาคณะทำงานโครงการ อพ.สธ.	กรรมการ

28. ที่ปรึกษาคณะกรรมการทำงานโครงการ อพ.สธ.	กรรมการ
29. กรรมการคณะกรรมการทำงานโครงการ อพ.สธ.	กรรมการและเลขานุการ
30. เลขานุการคณะกรรมการทำงานโครงการ อพ.สธ.	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
31. ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการทำงานโครงการ อพ.สธ.	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงาน ได้แก่

- ดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินงาน อพ.สธ. ตามกรอบแผนแม่บท อพ.สธ.
- จัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- ร่างและดำเนินงานตามกรอบแผนแม่บท อพ.สธ.
- ร่างและดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการรายปี
- สนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่โครงการฯ
- จัดทำรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานและรายงานประจำปีงบประมาณ
- แต่งตั้งคณะทำงานหรืออนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามแนวทาง อพ.สธ.

คณะกรรมการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สนองพระราชดำริโดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พ.ศ. 2559-2564) (แต่งตั้งโดย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

1. อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ที่ปรึกษา
2. รองอธิการบดี กำกับดูแล ด้านวิจัย	ที่ปรึกษา
3. รองอธิการบดี กำกับดูแลด้านวิชาการ	ที่ปรึกษา
4. รองอธิการบดี กำกับดูแลด้านยุทธศาสตร์ แผน และงบประมาณ	ที่ปรึกษา
5. คณบดีคณะวิทยาศาสตร์	ที่ปรึกษา
6. คณบดีคณะเภสัชศาสตร์	ที่ปรึกษา
7. รองศาสตราจารย์ ผุสดี ปริยานนท์	ที่ปรึกษา
8. รองศาสตราจารย์ ดร. มาลินี ฉัตรมงคลกุล	ที่ปรึกษา
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงษ์ชัย หาญยุทธนากร	ประธาน
10. รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. สุชาดา สุขหรั่ง	รองประธาน
11. รองศาสตราจารย์ ดร. วรณพ วัยกาญจน์	รองประธาน
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิเชษฐ คุนเชื้อ	รองประธาน
13. รองศาสตราจารย์ ดร. ไทยถาวร เลิศวิทยาประสิทธิ์	กรรมการ

14. รองศาสตราจารย์ ดร. วรุฒิ จุฬาลักษณ์านุกุล	กรรมการ
15. รองศาสตราจารย์ ดร. สุชนา ชวนิชย์	กรรมการ
16. รองศาสตราจารย์ ดร. จันทร์เพ็ญ จันทร์เจ้า	กรรมการ
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดวงแข สิทธิเจริญชัย	กรรมการ
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัชวาล ใจซื่อกุล	กรรมการ
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรรัตน์ เตียววาณิชย์	กรรมการ
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิรศักดิ์ สุจรีต	กรรมการ
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บัณฑิติกา อารีย์กุล บุทเซอร์	กรรมการ
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิโยรส ทองเกิด	กรรมการ
23. อาจารย์ ดร. จิรารัช กิตนะ	กรรมการ
24. อาจารย์ ดร. ชิตชัย จันทร์ตั้งสี	กรรมการ
25. อาจารย์ ดร. ธงชัย งามประเสริฐวงศ์	กรรมการ
26. อาจารย์ ดร. นพดล กิตนะ	กรรมการ
27. อาจารย์ ดร. พงษ์ย์ ดำรงโรจนวัฒนา	กรรมการ
28. อาจารย์ ดร. อัมพร วิเวกแก้ว	กรรมการ
29. อาจารย์ ดร.เกรียง กาญจนวดี	กรรมการ
30. อาจารย์ ดร. นนทวิชัย ตัณฑวนิช	กรรมการและเลขานุการ
31. อาจารย์ ดร. นิพาดา เรือนแก้ว ดิษยทัต	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่ของคณะกรรมการ ได้แก่

- ทำหน้าที่เก็บรวบรวม ศึกษาทรัพยากรในกรอบการเรียนรู้ทรัพยากร กรอบการใช้ประโยชน์ และกรอบการสร้างจิตสำนึก และกิจกรรมอื่นๆ ของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ รวมทั้งร่วมจัดประชุมวิชาการและนิทรรศการ ทรัพยากรไทย
- จัดทำรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินการกิจกรรมและทำรายงานประจำปีงบประมาณ